

AMB L'AI AL COR

Adés ens tractaven com si fóssim uns calçasses: ara ens confonen amb els criolls. ¿Heu llegit la premsa ítalo-feixista i franco-governamental d'ençà que es proclamà la República catalana a Barcelona i la República espanyola a Madrid? Com deuen patir, Déu meu, a l'hora del desdejuní, els lectors d'aquells diaris! Puix que, és cert: no hi llegireu cap dia una nova optimista procedent de Barcelona ni de Madrid. En canvi, quins titulars en tractar-se d'un dels problemes que es posen davant la Constitució! Quins adjectius en el text! La premsa ítalo-feixista, és clar, infla el desori per esparverar els liberals d'Itàlia, pecadors incorregibles, que creuen encara en la possibilitat de veure's alliberats del Duce. La República espanyola, amb les seves inquietuds, és un «papu» de gran efecte per a fer recular, esporuguits, a llurs cataus, els demòcrates del país. La premsa franco-governamental alterna les informacions alarmistes amb ponderats consells adreçats als ministres provisionals. (És clar que poden dir que de consells hi ha qui en demana: fa poc van visitar els territoris de la República els dos socialistes francesos prou anomenats aquests dies perquè calgui recordar-ne els noms, que diu si havien estat enviats a cercar, com a tècnics, per algú del Govern, perquè com a tals expressessin llur parer. En aquesta sol·licitació de parer nosaltres no hi érem. Ni els ciutadans de la República. Ha estat un acte pintoresc de provincianisme. Una «falla d'estil» de la República.)

La qüestió posada davant les Constituents que més preocupa la premsa esmentada és, però, la de l'Estatut català. En pocs dies hem vist acusats els catalans d'«excessivament gosats», «pertorbadors inconscients», «republicans inexperts», «separatistes adelerats», i, darrerament, d'«escelerats utopistes». Ho han dit així de Milà, de Roma i de París. Ha han repetit diaris de província. ¿Per que, col·legues de Franca i d'Itàlia, viure tot el dia amb l'ai al cor?

Mireu: hi ha una tradició establerta dins la premsa catalano-catalanista segons la qual els canvis polítics que esdevenen als altres països són recollits o amb una imparcialitat sense amagatall o amb aquella liberal simpatia amb què, mentre no subverteixin els principis més elementals de la doctrina democràtica, cal considerar els fenòmens que es produeixen sota els nostres ulls en el foll planeta en el qual ens cal de fer la viu-viu tan poques desenes d'anys. El catalanisme, millor, la premsa catalanista, pot allisonar, en aquest aspecte, algunes zones del periodisme europeu. Estem segurs que si els fenòmens que s'esdevenen aquests dies a Espanya s'haguessin produït a un altre país d'Europa, la nostra atenció seria oberta a totes les seves fases. I en lloc de comentar «si és possible una República federal» en sentit dubitari,

diríem amb el màxim de simpatia que «donen el bell exemple d'instaurar una República federal». En lloc de creure que atorgar la llibertat nacional als nuclis històrics del país és un perill, assegurariem que és un avantatge, etc.

Els nos tres col·legues ítalo-feixistes i franco-governamentals prefereixen, ells saben per què!, viure amb l'ai al cor i fer-hi viure llurs pobres lectors.

En canvi, veieu? (en parlarem amb tot detall), l'òrgan dels grups meridionals que surt a París demana que els occitans s'adrecin a En Macià per a demanar-li que, en establitzar-se el català, hom tingui en compte els parlars del migdia. Diu, a la vegada, que Barcelona és la gran ciutat d'Occitània i, oh sorpresa!, que qualsevol habitant del sud de Franca entén més un escrit de «La Nau» o de «La Publicitat» que un de Paul Valéry...

Temps vindrà, per ventura, que l'ai al cor no serà fictici.

[La Publicitat, 30-VIII-1931]